

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 697/2023-2

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Slavka Pavkovića predsjednika vijeća, dr. sc. Jadranka Juga člana vijeća i suca izvjestitelja, Damira Kontreca člana vijeća, Gordane Jalšovečki članice vijeća, i Mirjane Magud članice vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Đ. K. L. iz S., OIB: ..., zastupane po punomoćniku D. C., odvjetniku u S., protiv tuženika P. d.o.o. P., OIB: ..., zastupanog po punomoćniku V. K., odvjetniku u S., odlučujući o reviziji tuženika protiv presude Županijskog suda u Sisku broj Gž R-2/2022-3 od 6. listopada 2022., kojom je preinačena presuda Općinskog suda u Sisku broj Pr-3/2022-6 od 12. travnja 2022., u sjednici održanoj 19. listopada 2023.,

r i j e š i o j e:

Ukida se presuda Županijskog suda u Sisku broj Gž R-2/2022-3 od 6. listopada 2022., i predmet vraća tom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

1. Drugostupanjskom presudom preinačena je prvostupanjska presuda i prihvaćen tužbeni zahtjev tužiteljice na način da je poništena Odluka o izvanrednom otkazu ugovora o radu broj: 66/14 od 17. listopada 2014., kao i Odluka Nadzornog odbora tuženika od 13. studenoga 2014., kojom je odbijen zahtjev za zaštitu prava tužiteljice, kojom se tužiteljici, zaposlenoj na radnom mjestu voditelja kontrole kvalitete vode i odvodnje, otkazuje Ugovor o radu sklopljen 1. rujna 2008., te je naloženo tuženiku vraćanje tužiteljice na posao na radno mjesto koje je u skladu sa stručnom spremom i radnom sposobnošću tužiteljice te je tuženik obvezan tužiteljici naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.250,00 kn/431,35 eura, kao i trošak žalbe u iznosu od 750,00 kn/99,54 eura.

2. Rješenjem ovog suda broj Revd-844/2023-2 od 22. ožujka 2023., dopuštena je revizija protiv drugostupanjske odluke, uz obrazloženje da pobijana odluka odstupa od pravnog shvaćanja revizijskog suda izraženog u odluci poslovni broj Rev 273/2021-2 od 7. srpnja 2021., u odnosu na pitanje:

„Da li psovka upućena od strane radnika direktoru poslodavca, predstavlja osobito tešku povredu obveza iz radnog odnosa odnosno da li se smatra drugom osobito važnom činjenicom zbog kojih, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć?“

3. Postupajući po navedenom dopuštenju tuženik je podnio reviziju sukladno odredbi čl. 382. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) zbog pitanja u odnosu na koje je revizija dopuštena. Predlaže preinačiti drugostupanjsku presudu, podredno ukinuti.

4. U odgovoru na reviziju tužiteljica osporava navode iste i predlaže reviziju odbiti.

5. Revizija je osnovana.

6. Predmet spora je zahtjev tužiteljice na utvrđenje nedopuštenosti izvanrednog otkaza ugovora o radu na neodređeno vrijeme.

7. Iz utvrđenja sudova proizlazi:

- da je 1. rujna 2008. tužiteljica s tuženikom sklopila ugovor o radu na neodređeno vrijeme za radno mjesto voditelja kontrole kvalitete vode i odvodnje,

- da je 17. listopada 2014. tuženik donio odluku o izvanrednom otkazu ugovora o radu tužiteljici zbog osobito teške povrede radne obveze time što je 10. listopada 2014. oko 20,00 sati nazvala direktora tuženika Z. M., opsovavši mu mater nastavila vikati u slušalicu pitajući ga „gdje mu je B.“, a što je nakon što je direktor došao u prostorije tvrtke i potvrdila u nazočnosti radnika I. B., kojim postupanjem je narušila standarde ponašanja, ugled i autoritet poslodavca na način da je bez ikakvog razloga verbalno vrijeđala direktora društva, te što je 14. listopada 2014. predala evidenciju radnog vremena za mjesec rujan 2014. godine u kojoj je navela da je radila sve radne dane, iako prema prijavi radnika nije došla na posao određene dane koji su po datumima navedeni, čime je dala lažnu evidenciju radnog vremena i nije pravilno popunila podatke o svom boravku na radnom mjestu pa je tako zloupotrijebila položaj i prekoračila ovlasti,

- da je tužiteljici 9. rujna 2011. bilo izrečeno upozorenje zbog povrede radnih obveza.

8. Na temelju utvrđenog, prvostupanjski sud u bitnom zaključuje da se u konkretnom slučaju radi o neprimjerenom i nepoželjnom ponašanju tužiteljice kao radnice tuženika, prema direktoru tuženika, na radnom mjestu i vezano za poslovni proces tuženika, koje narušava ugled i dignitet poslodavca te se stoga ima smatrati osobito teškom povredom obveze iz radnog odnosa zbog koje, uz uvažavanje svih okolnosti i

interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć, sve pozivom na odredbu čl. 116. st. 1. i 2. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 93/14 - dalje: ZR) u vezi s odredbama čl. 91. i 92. Pravilnika o radu tuženika od 16. lipnja 2010. (dalje: Pravilnik). Osim toga, taj sud je utvrdio da je radnik tuženika M. G. po nalogu direktora vodio evidenciju o dolascima i odlascima posla tužiteljice; da prema toj evidenciji tužiteljica nije došla na posao šest radnih dana tijekom mjeseca rujna 2014. godine, a za koje je tužiteljica poslodavcu dostavila evidenciju da je radila; da za 12 dana mjeseca rujna i listopada 2014. tužiteljica nije poštovala radno vrijeme od osam sati dnevno, a za koje dane je tužiteljica poslodavcu dostavila evidenciju kao da je radila osam sati dnevno; da tužiteljica, utoliko što iskazuje da je dio njezinog posla i rad na terenu odnosno suradnja s drugim ustanovama, nije obrazložila u koje je točno dane bila službeno odsutna, zbog kojih radnih zadataka, s kime je to točno službeno surađivala i zašto o svojoj odsutnosti s radnog mjesta nije obavijestila odgovornu osobu - direktora tuženika. Stoga sud zaključuje da je odluka tuženika o izvanrednom otkazu ugovora o radu dopuštena i zakonita u odnosu na oba otkazna razloga.

9. Drugostupanjski sud preinačava prvostupanjsku odluku i prihvaća zahtjev tužiteljice na temelju ponovljenih sljedećih utvrđenja i zaključaka, kao u odluci koja je ukinuta ovosudnom odlukom broj Rev 273/2021-2 od 12. travnja 2022.:

- da je do verbalnog sukoba između tužiteljice i direktora tuženika došlo u kasnim večernjim satima 10. listopada 2014., a već sutradan, 11. listopada 2014. u 10,00 sati održana je sjednica Nadzornog odbora tuženice na kojoj je direktor tuženice upoznao nazočne sa spornim događajem vezano za tužiteljicu te istovremeno predložio izmjenu sistematizacije i organizacije poslova, navodeći da i inače nije zadovoljan s radom toga Odjela, u okviru koje je ukinut upravo Odjel kojem je voditelj bila tužiteljica i radno mjesto voditelja Odjela, na kojem je ona radila prije otkazivanja ugovora o radu te je taj Odjel objedinjen u Odjel proizvodnje i distribucije vode i odvodnje, u kojem je za voditelja imenovan Z. P., a ne tužiteljica ili tadašnji voditelj nekog drugog odjela kod tuženice,

- da je iskaz direktora tuženika Z. M., u dijelu da mu nije poznat uzrok svega toga, protivan provedenim dokazima,

- da je tuženica dokazala da je tužiteljica svojim neprimjerenim ponašanjem direktoru tuženika počinila težu povredu radne obveze, da ukoliko je tužiteljica prilikom kontrole radnika koji rade u odjelu čiji je ona bila voditelj ustanovila da netko od radnika nije nazočan na svom radnom mjestu, mogla je poduzeti odgovarajuće mjere radi utvrđivanja razloga izostanka s rada, pa sve do izricanja stegovnih mjera,

- da je pozivanje direktora tuženika, u kasnim večernjim satima, izvan radnog vremena i radnog vremena direktora tuženika, uz izgovorene psovke, bilo potpuno nepotrebno i predstavlja po ocjeni tog suda krajnje neprihvatljivo ponašanje, imajući u vidu da je tužiteljica visoko obrazovana osoba, koja je nekoliko godina obavljala odgovorne poslove kod tuženice, kao voditelj jednog od važnijih odjela,

- da je popis izostanaka tužiteljice s rada, potpisan od strane radnika tuženice dostavljen tuženiku 15. listopada 2014., dakle, nakon spornog događaja između tužiteljice i direktora tuženika,
- da nitko od potpisanih radnika nije bio ovlašten voditi evidenciju o dolasku i prisutnosti tužiteljice na radu, već je tužiteljica bila odgovorna za svoj rad i postupanje neposredno direktoru tuženika,
- da je evidencija nevjerodostojna jer je sastavljena i potpisana od strane neovlaštenih osoba, bez ikakve provjere točnosti upisanih i potpisanih podataka,
- da tuženik nije dokazao da je tužiteljica izostala s rada kako je to navedeno u evidenciji,
- da tuženik nije prilikom izvanrednog otkazivanja ugovora o radu tužiteljici stavio na teret neopravdano izostajanje s rada, već da je zloupotrijebila položaj i prekoračila ovlasti pišući sebi u evidenciji da radi, iako ne radi, čime je počinila osobito tešku povredu radne obveze u smislu čl. 92. Pravilnika o radu tuženika,
- da predmet ovog spora nije utvrđenje je li tužiteljica u sporne dane bila na radnom mjestu ili je obavljala svoje radne obveze izvan poslovnih prostorija tuženika, već je li pravilno vodila evidenciju o prisutnosti na radu,
- da je tuženik tužiteljici stavio na teret da je evidenciju radnog vremena vodila protivno odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima ("Narodne novine", broj 66/10), iako je isti prestao važiti stupanjem na snagu Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima ("Narodne novine", broj 37/11),
- da je tuženik vođenje evidencije o radnom vremenu organizirao protivno važećem Pravilniku, ali i čl. 5. ZR,
- da poslodavac u ovakvom slučaju nije ovlašten odlučivati koji će Pravilnik primijeniti, prema tome čije odredbe su prihvatljivije za poslodavca, već je dužan primjenjivati važeće propise, uključujući i navedene podzakonske akte,
- da u slučaju da je tužiteljica i vodila evidenciju prisutnosti na radu u skladu s uputama poslodavca, to bi bilo protivno važećim propisima, tako da počinjenje povrede radne obveze, u odnosu navođenje evidencije o prisutnosti na radu, kako je to tužiteljici stavljeno na teret, tuženik nije dokazao,
- da ako je direktor tuženika, kao nadređeni tužiteljici bio nezadovoljan njezinim radom i primao prigovore drugih radnika na rad tužiteljice, odnosno ako je postojala osnovana sumnja da ista ne obavlja povjerene poslove u skladu s pravilima struke i potrebama proizvodnog procesa, odgovornost tužiteljice trebalo je utvrditi u skladu s odredbama ZR i Pravilnika, odnosno da li je, kada i na koji način tužiteljica počinila teže povrede radne obveze i shodno tome poduzeti odgovarajuće mjere, a ne

izvanredno otkazati ugovor o radu na temelju neprovjerenih podataka, dostavljenih od strane neovlaštenih osoba,

- da je radničko vijeće tuženika dalo suglasnost za namjeravani izvanredni otkaz o radu tužiteljici, temeljem nepotpunih podataka odnosno protivno odredbi čl. 150. st. 4. ZR, slijedom čega da je postupak savjetovanja s radničkim vijećem proveden protivno odredbama ZR o obvezi savjetovanja s radničkim vijećem i takva odluka je ništeta.

10. Prema odredbi čl. 116. st. 1. ZR poslodavac i radnik imaju opravdani razlog za otkaz ugovora o radu sklopljenog na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obveze poštivanja propisanog ili ugovorenog otkaznoga roka (izvanredni otkaz), ako zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili zbog neke druge osobito važne činjenice, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć. Osobito teške povrede iz radnog odnosa naznačene su i u odredbi čl. 92. Pravilnika o radu.

11. Prema ocjeni ovog suda, izraženoj već u odluci broj Rev 273/2021-2 od 7. srpnja 2021., opravdani razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu predstavlja već i sama činjenica upućivanja psovki direktoru na način kako je to utvrđeno tijekom postupka, jer se već i takvo ponašanje radnika može okarakterizirati osobito teškom povredom obveze iz radnog odnosa odnosno drugom osobito važnom činjenicom zbog kojih, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć. Ovo stoga jer se možebitni problemi između radnika i direktora moraju rješavati u granicama pristojnog ponašanja. Stoga bi u slučaju nedoličnog ponašanja radnika prema poslodavcu odnosno direktoru kao nadređenoj osobi, poslodavac imao opravdani razlog za otkaz, pri čemu i eventualni problemi koji su prethodili konkretnom verbalnom sukobu ne opravdavaju takvo tužiteljino postupanje i ne predstavljaju dopustiv put zaštite prava iz radnog odnosa.

12. Nadalje, sukladno odredbi čl. 150. ZR poslodavac je u obvezi savjetovati se o namjeravanoj odluci s radničkim vijećem prije donošenja odluke važne za položaj radnika i propuštanje takvog postupanja sukladno navedenim odredbama čini tu odluku ništetnom. Prilikom savjetovanja poslodavac mora radničkom vijeću pravodobno dostaviti potpune podatke koji su važni za donošenje odluke i sagledavanje njenog utjecaja na položaj radnika, tako da mu se omogući davanje primjedbi i prijedloga, kako bi rezultati rasprave stvarno mogli utjecati na donošenje odluke. U konkretnom slučaju, kada je tuženik radničkom vijeću priopćio namjeravanu odluku o otkazu ugovora o radu tužiteljici, kao i razloge takve odluke, pri čemu je radničko vijeće izvršilo uvid u prijedlog odluke, obranu radnice, iskaze direktora tuženika i I. B., popis izostanaka s posla tužiteljice te evidenciju radnog vremena koju je potpisala tužiteljica te kada ne proizlazi da je radničko vijeće prigovorilo manjkavosti takvog priopćenja odnosno potpunosti dokumentacije, već je dalo suglasnost na namjeravani otkaz ugovora o radu zaključivši da se u navedenom slučaju radi o osobito teškim povredama radnih obveza, dodavši pritom da je i do sada primalo usmene pritužbe radnika na nekorektno ponašanje prema radnicima i zbog neredovitog dolaska na posao, dok je tužiteljica pisala kao da normalno radi

(zapisnik, list 54 spisa), nije prihvatljivo obrazloženje drugostupanjskog suda da se tuženik nije savjetovao s radničkim vijećem na način propisan čl. 150. st. 4. ZR.

13. Pravo na ocjenu provedenih dokaza odredbama parničnog postupka pridržano je za nižestupanjske sudove koji prema svojem uvjerenju i na osnovu savjesne i brižljive ocjene odlučuju koje će činjenice uzeti kao dokazane (čl. 8. ZPP). Međutim, kod ocjene dokaza sud je ograničen obvezom da svoju ocjenu opravda jasnim, uvjerljivim i logičnim razlozima iz kojih bi se ta ocjena mogla provjeriti. Sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP jer presuda nema razloga o odlučnim činjenicama i onda kad sud nije obrazložio na čemu zasniva svoju ocjenu da određene činjenice važne za odluku smatra istinitima, odnosno kad ne postoje razlozi o tome kojim je dokazima sud poklonio vjeru, a kojima nije te iz kojih razloga je tako postupio. Stoga, a budući da se propuštanjem iznošenja navedenih razloga drugostupanjska presuda ponovno ne može ispitati, čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP, valjalo je, primjenom odredbe čl. 394. st. 3. u vezi s čl. 394. st. 1. ZPP ukinuti drugostupanjsku presudu i predmet vratiti drugostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

14. U ponovljenom postupku, u kojem će imati na umu i odredbu čl. 394.a ZPP, drugostupanjski sud će postupiti u skladu s prethodno iznijetim shvaćanjem i razmotriti ono na što je u ovoj odluci ukazano, te ponovno odlučiti o zahtjevu tužiteljice, kojom će odlučiti i o troškovima cijelog postupka (čl. 166. ZPP).

Zagreb, 19. listopada 2023.

Predsjednik vijeća:
Slavko Pavković, v.r.